

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด
ของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อหาผู้ชดใช้ค่าเสียหาย
กรณีโครงการวิจัยนิวเคลียร์อัมพลกัมของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีหนังสือ ที่ วท ๐๒๐๑.๔/๔๙๐๓๖๙๑ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้

(๑) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้มีหนังสือ ลับมากด่วนมาก ที่ ตผ ๐๐๑๔/๘๒ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๙ ถึงกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแจ้งผลการตรวจสอบกรณีการจ้างที่ปรึกษาโครงการวิจัยนิวเคลียร์อัมพลกัมและการจ้างเหมาออกแบบและก่อสร้างอาคารเครื่องปฏิกรณ์ฯ พร้อมอุปกรณ์ระบบขจัดกากกัมมันตรังสีของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ สรุปความได้ว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) ตรวจสอบโครงการดังกล่าวแล้วมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า มีการทุจริต หรือมีการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้ทางราชการเสียหาย จึงเห็นควรแจ้งให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและสอบสวนดำเนินการทางวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้องตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ

(๒) ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้อาศัยอำนาจตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และตามมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีคำสั่งที่ ๘๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น โดยให้คณะกรรมการดังกล่าว “ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและสอบสวนหาข้อเท็จจริงว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำการอันควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย” แล้วเสนอรายงานการสอบสวนให้ผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยสั่งการต่อไป

(๓) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดในคณะกรรมการดังกล่าวมีข้อสังเกตเกี่ยวกับอำนาจการแต่งตั้งคณะกรรมการฯตามคำสั่งกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ว่าเป็นไปตามระเบียบของทางราชการหรือไม่ เนื่องจากตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การ

ปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ฯ ผู้ใช้อำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบจะต้องเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เกิดความเสียหาย ซึ่งกรณีนี้หน่วยงาน ที่เกิดความเสียหายคือ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ดังนั้น เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจึงควรเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ส่วนปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จะมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ก็ต่อเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ในเวลาอันสมควร หรือแต่งตั้งกรรมการโดยไม่เหมาะสม กรณีนี้ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จึงจะใช้อำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ได้ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตด้วยว่า การที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ใช้อำนาจตามมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ตามคำสั่งที่ ๘๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ ดำเนินการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อข้อมูลในทางวินัยด้วยนั้นจะกระทำได้หรือไม่ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีประกอบแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วางแนวทางในเรื่องนี้ไว้ว่า กรณีที่ สตง. ตรวจสอบและมีการชี้มูลทุจริตแล้ว ให้หน่วยงานแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อหามูลความผิดทางวินัยอีก

(๔) กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มีความเห็นต่อข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

๔.๑ การที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มีคำสั่งที่ ๘๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบและสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการตามที่ สตง.ได้แจ้งให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ดำเนินการ ซึ่งกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เป็นหน่วยงานของรัฐตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ฯ ดังนั้น เมื่อ สตง.ได้แจ้งเหตุแห่งความเสียหายที่เกิดขึ้นให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เป็นผู้ดำเนินการ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จึงอยู่ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย ซึ่งปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานจึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบและชี้มูล ประกอบกับข้อเท็จจริงในสำนวนรายงานผลการตรวจสอบของ สตง. มีการชี้มูลความผิดในเรื่องการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยยังมีได้ระบุถึงเจ้าหน้าที่หรือคณะเจ้าหน้าที่ ว่าผู้ใดกระทำหรือเชื่อว่าเป็นผู้กระทำการทุจริต หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพียงแต่ปรากฏเจ้าหน้าที่และคณะเจ้าหน้าที่ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าว ซึ่งมีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติรวมอยู่ด้วย ดังนั้น การส่งเรื่องให้สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติไปดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบอาจไม่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติราชการทางปกครอง

๔.๒ การที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ แต่งตั้งให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ดำเนินการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อชี้มูลในทางวินัย โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ และไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยโดยทันทีนั้น เนื่องจากสำนวนรายงานผลการตรวจสอบของ สตง. ซึ่งมีการชี้มูลความผิดในเรื่องการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ยังมิได้ระบุถึงเจ้าหน้าที่หรือคณะเจ้าหน้าที่ว่าผู้ใดกระทำหรือเชื่อว่าเป็นผู้กระทำการทุจริตหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ดังนั้น กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จึงยังไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ได้

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องในการดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จึงขอหารือ ดังนี้

๑) การที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดยปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ และอำนาจตามความในมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ออกคำสั่งกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ ๘๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและสอบสวนหาข้อเท็จจริงในกรณีที่ สตง.ได้แจ้งผลการตรวจสอบมานั้น เป็นการดำเนินการที่สามารถกระทำได้หรือไม่ ประการใด

๒) หากการออกคำสั่งดังกล่าวไม่อยู่ในอำนาจของปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ที่ จะดำเนินการได้แล้ว กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จะต้องปฏิบัติต่อไปอย่างไรเพื่อให้การดำเนินการชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ และหากจะต้องส่งเรื่องให้สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติไปดำเนินการ บรรดาการดำเนินงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ที่ผ่าน มาแล้ว จะสามารถโอนไปให้คณะกรรมการที่จะมีการจัดตั้งขึ้นใหม่ได้หรือไม่ หรือจะสิ้นผลในทันทีที่มีการยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ) เป็น ผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว ได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า จากผลการตรวจสอบของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) กรณีการจ้างที่ปรึกษาโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์และการจ้างเหมาออกแบบและก่อสร้างอาคารเครื่องปฏิกรณ์ฯ ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ปรากฏว่า นับแต่ปี ๒๕๓๘ ที่มีการเริ่มโครงการดังกล่าว มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (เดิมคือสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ) ที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฯ หลายคน ซึ่งรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงาน ปรมาณูเพื่อสันติ ณ วันที่ ปลัด กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มีคำสั่งที่ ๘๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ด้วย

สำหรับประเด็นปัญหาที่กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหารือมานั้น มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาศัยอำนาจตาม ข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และตามมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีคำสั่ง ที่ ๘๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อหามูลการกระทำผิดทางวินัยจะเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ นั้น มีความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงในแต่ละเรื่อง ดังนี้

๑.๑ ในส่วนของการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เห็นว่า ข้อ ๘^๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดว่า เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นสอบสวนเพื่อหาผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีตามข้อหารือ เมื่อปรากฏว่า สตง. ได้รายงานผลการตรวจสอบการจ้างที่ปรึกษาโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์ และการจ้างเหมาออกแบบและก่อสร้างอาคารเครื่องปฏิกรณ์ฯ ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติว่า มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าวกระทำความทุจริต ปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้ทางราชการเสียหาย ประกอบกับโครงการดังกล่าวใช้เงินงบประมาณของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย โดยหลักแล้วเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐจึงเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

อย่างไรก็ดี กรณีที่หารือมานี้ ข้อเท็จจริงตามผลการตรวจสอบของ สตง. ปรากฏว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยนิวเคลียร์องค์รักษ์และการจ้างเหมาออกแบบและก่อสร้างอาคารเครื่องปฏิกรณ์ฯ และอาจมีส่วนร่วมในการทำให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กรณีจึงไม่เหมาะสมที่จะให้เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการเองเพราะเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ต้องให้ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ในฐานะผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเลขาธิการ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ

^๑ ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

ทางละเมิดแทน ทั้งนี้ เป็นการนำข้อ ๑๒^๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

อนึ่ง มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า โดยที่คำสั่งกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ ๘๐/๒๕๔๙ ที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดนั้นระบุว่าเป็นการอาศัยอำนาจตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เพียงเท่านั้น โดยมีได้ข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ไว้ด้วย ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาข้อโต้แย้งเกี่ยวกับอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ที่ ๘๐/๒๕๔๙ โดยระบุให้ชัดเจนว่า กรณีนี้เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ด้วย ซึ่งการแก้ไขคำสั่งโดยอ้างบทบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมในภายหลังตามแนวทางข้างต้นนี้ไม่มีผลกระทบต่อผลการสอบข้อเท็จจริงที่ได้ดำเนินการมาก่อนหน้านี้แล้วแต่อย่างใด

๑.๒ ในส่วนของการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อหามูลการกระทำผิดทางวินัย นั้น เห็นว่า ข้อ ๖^๓ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ด้วยการเร่งรัด ติดตามเกี่ยวกับกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดว่า ในกรณีที่ สตง. เป็นผู้ตรวจพบว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใด มีกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและได้ข้อมูลความผิดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้มีการชดเชยเงินหรือทรัพย์สินคืน รวมทั้งดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัยแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อหามูลความผิดอีก ดังนั้น ในกรณีที่ สตง. ได้แจ้งผลการตรวจสอบโดยมีการข้อมูลความผิดเป็นที่แน่ชัดถึงเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องย่อมมีหน้าที่ดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่โดยอาศัยพยานหลักฐานตามการตรวจสอบและข้อมูลความผิดของ สตง. โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อหามูลการกระทำผิดทางวินัยอีก ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยวินิจฉัยประเด็นทำนองเดียวกันนี้ไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๔๑๑/๒๕๔๓^๔

^๒ ข้อ ๑๒ ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ ข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๑ ไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในเวลาอันควรหรือแต่งตั้งกรรมการโดยไม่เหมาะสม ให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

^๓ ข้อ ๖ เพื่อประโยชน์ของทางราชการที่จะให้การดำเนินการเป็นไปโดยรวดเร็ว ในกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจพบว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใดมีกรณีเงินขาดบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและได้ข้อมูลความผิดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวดำเนินการให้มีการชดเชยเงินหรือทรัพย์สินคืน รวมทั้งดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัยแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อหามูลความผิดอีก

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔บันทึก เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดในกรณีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินข้อมูลความผิด ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๖/๑๕๘ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อย่างไรก็ดี กรณีที่หาหรือมานี้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สตง. ได้รายงานผลการตรวจสอบโครงการฯ ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ทราบว่า มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า มีการทุจริต ปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้ทางราชการเสียหาย แต่ยังมีได้ข้อมูลแน่ชัดโดยระบุพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำผิดและตัวเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดว่าได้แก่ผู้ใดตั้งนั้น ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จึงชอบที่จะดำเนินการตาม มาตรา ๙๙ วรรคห้า^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ เสียก่อน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาเจ้าหน้าที่ผู้ใดว่ากระทำผิดวินัยหรือไม่ ซึ่งหากพิจารณาแล้ว กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาเจ้าหน้าที่ผู้ใดว่ากระทำผิดวินัย จึงจะดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นต่อไปตามมาตรา ๑๐๒^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า การที่ ปลัดกระทรวง วิทยาศาสตร์ฯ ได้มีคำสั่ง ที่ ๘๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อหามูล การกระทำผิดทางวินัยนั้นเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ประเด็นนี้จึงไม่จำเป็นต้อง วินิจฉัย

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

๕ มาตรา ๙๙ ๑ล๑ ๑ล๑

เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหา หรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญ ผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย จึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

๑ล๑ ๑ล๑

๖ มาตรา ๑๐๒ การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้สอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมโดยไม่ชักช้า

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงให้ดำเนินการตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร ถ้าเป็นกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน และในการสอบสวนนี้ต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา เมื่อดำเนินการแล้วถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการตาม มาตรา ๑๐๓ หรือมาตรา ๑๐๔ แล้วแต่กรณี ถ้ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย จึงจะยุติเรื่องได้

๑ล๑ ๑ล๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๕๐